

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoR/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	4218204395
Dátum vydania rozhodnutia:	06.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4218204395.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa maloletého S. P., narodeného XX D. XXXX, E. X, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, proti otcovi 1/ D. P., narodenému XX. E. XXXX, T., U. XXXX/X, a matke 2/ L. Z., narodenej X. Z. XXXX, T., U. XXXX/X, obaja zastúpení JUDr. Tiborom Šulákom, advokátom, so sídlom v Hurbanove, Nám. Dr. M. Thége Konkolyho 3, v konaní o zapretie otcovstva, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 6Pc/25/2018, o dovolaní otca a matky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. augusta 2022 sp. zn. 5CoP/15/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“) (v poradí prvým) rozsudkom z 20. augusta 2019, č. k. 6Pc/25/2018-57 zamietol návrh na zapretie otcovstva a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na podanie návrhu na zapretie otcovstva je aktívne vecne legitimované iba dieťa. Ak je dieťa maloleté, musí byť zastúpené kolíznym opatrovníkom, ktorého ustanovil súd a ktorému rozhodnutím, ktorým ho ustanovil, zároveň vymedzil rozsah práv a povinností kolízneho opatrovníka podľa účelu, pre ktorý bol opatrovník ustanovený. V predchádzajúcom štádiu konania o vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva súd uznesením č. k. 9P/69/2017-5 z 25. mája 2017 rozhodol, že ustanovuje Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „ÚPSVáR“) za kolízneho opatrovníka maloletému na podanie návrhu o prípustnosť zapretia otcovstva. Súd na návrh ÚPSVáR uznesením č. k. 12Pc/24/2018-16 z 21. augusta 2018 vyslovil prípustnosť zapretia otcovstva voči maloletému. Súd zastáva názor, že právoplatnosťou skončenia konania o vyslovení prípustnosti zapretia otcovstva ako prvého štádia konania o zapretie otcovstva funkcia ustanoveného opatrovníka zanikla s poukazom na § 31 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z.

zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), v danom prípade teda 24. augusta 2018 právoplatnosťou uznesenia o vyslovení prípustnosti zapretia otcovstva. Na základe uvedeného preto súd skonštatoval, že pred podaním návrhu na zapretie otcovstva mal ÚPSVaR požiadať súd o svoje ustanovenie za opatrovníka na podanie návrhu na zapretie otcovstva.

1.1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľa - kolízneho opatrovníka (v poradí prvým rozhodnutím) uznesením z 30. apríla 2020 sp. zn. 5CoP/48/2019 zrušil (v poradí prvý) rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd skonštatoval, že ak súd ustanovil kolízneho opatrovníka podľa § 96 ods. 1 zákona o rodine pre konanie o prípustnosti zapretia otcovstva, nie je potrebné žiadne ďalšie konanie o ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu na samotné konanie o zapretie otcovstva.

1.2. Okresný súd Komárno (v poradí druhým) rozsudkom z 8. februára 2022, č. k. 6Pc/25/2018-250 určil, že D. P., nie je prirodzeným otcom maloletého dieťaťa z matky L. Z.; priznal súdnemu znalcovi trovy znaleckého dokazovania za znalecký posudok č. 24/2021, vo výške 490,10 eura; upravil účtáreň Okresného súdu Komárno, aby p o právoplatnosti tohto rozsudku vyplatila súdnemu znalcovi z preddavku znaleckého zloženého mužom, ktorého otcovstvo (otcovi) má byť zapreté; upravil účtáreň Okresného súdu Komárno, aby po právoplatnosti tohto rozsudku nespotrebovaný preddavok v sume 9,90 eura zložených mužom, ktorého otcovstvo má byť zapreté na účet Okresného súdu Komárno vedený vrátila mužovi, ktorého otcovstvo má byť zapreté na jeho číslo účtu a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V danom prípade mal súd poukazom na vykonané dokazovanie a závery znaleckého posudku vypracovaného znalcom RNDr. O. A., PhD. jednoznačne za preukázané, že muž, ktorého otcovstvo malo byť v konaní zapreté, nie je prirodzeným otcom maloletého dieťaťa, keďže bol znalcom jednoznačne vylúčený ako biologický otec maloletého. Na základe uvedeného preto súd rozhodol tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozsudku.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie otca a matky (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom z 9. augusta 2022 sp. zn. 5CoP/15/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

2.1. Odvolací súd opätovne konštatoval, že v tejto veci ide o konanie o zapretie otcovstva, nielen v užšom zmysle slova, ale aj v širšom zmysle slova. Ide o „druhú“ fázu konania, v ktorom navrhovateľ sleduje zapretie otcovstva. „Prvou“ fázou bolo konanie a vyslovenie prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva, ktoré bolo realizované v konaní sp. zn. 12Pc/24/2018. Uvedenému predchádzalo konanie, v ktorom bol Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „ÚPSVaR“) ustanovený za kolízneho opatrovníka maloletému S. uznesením č. k. 9P/69/2017-5 zo dňa 25. mája 2017.

2.2. Vzhľadom na odvolacie dôvody matky a otca, odvolací súd poukázal na otázku legitimácie v tomto konaní rovnako ako vo svojom skoršom rozhodnutí. Napriek skutočnosti, že iniciácia konania podľa § 107 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) podlieha návrhu, nemožno prehliadnuť, že konanie o zapretie otcovstva (z podmnožiny určenia rodičovstva) je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku a z pohľadu záujmu dieťaťa ide o konanie, ktoré popri záujme účastníkov sleduje aj parciálny záujem štátu na ochrane rodinných spoločenských vzťahov. Možno súhlasiť s tým, že oprávnenie zastupovať maloletých ÚPSVaR vychádza z ustanovenia § 73 ods. 2 písm. d) bod 3 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele“) s tým, že k uvedenému kompetenčnému zákonnému vymedzeniu pristupuje rozhodnutie súdu, ktoré v tom ktorom prípade konkretizáciu právomoci úradu vymedzilo pre konkrétnu osobu (v tomto prípade k maloletému S.), ktorú v súdnom konaní zastupuje.

2.3. Podľa názoru odvolacieho súdu, záujem maloletého dieťaťa na konanie vo veciach zapretia otcovstva (určenie rodičovstva) je treba vidieť aj vo výsledku konania a je treba prihliadať na rozdiel medzi návrhovou iniciatívou dotknutých subjektov a mimosporovým charakterom konania. Ustanovenie § 96 ods. 2 zákona o rodine neobsahuje obdobnú úpravu potreby ustanoviť kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu, tak ako je tomu v ustanovení § 96 ods. 1 ZoR, teda v „prvej fáze“ konania o určenie rodičovstva - o prípustnosti zapretia otcovstva. ÚPSVaR bol ustanovený za kolízneho opatrovníka pre konanie o prípustnosti konania o zapretie otcovstva a tento úrad je zároveň aj oprávnenou osobou podať návrh za maloleté dieťa v konaní o návrhu na zapretie otcovstva.

2.4. Prvoradým predpokladom konania o zapretie otcovstva bolo vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva maloletým S., ktorý predpoklad bol splnený vydaným uznesením z 21. augusta 2018, č. k. 12Pc/24/2018-16 o určení prípustnosti zapretia otcovstva. Odvolací súd zastáva názor, že v prípade konania o zapretie otcovstva treba vychádzať z toho, že kolízneho opatrovníka, ktorý bol ustanovený za účelom konania o prípustnosti zapretia otcovstva je treba pri výslovnej absencii zmocňovacieho zákonného ustanovenia (podľa § 96 ods. 2 zákona o rodine) považovať za kolízneho opatrovníka oprávneného podať návrh aj na zapretie otcovstva pre ďalšiu fázu v konaní o zapretie otcovstva. Prvoinštančný súd, po podaní návrhu, ustanovil ÚPSVaR za kolízneho opatrovníka (hmotnoprávneho) svojím uznesením č.k. 6Pc/25/2018-6 z 26. novembra 2018. Z obsahu odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Komárno zo dňa 25. mája 2017, č.k. 9P/69/2017-5 (bod 7 uznesenia), tento súd odkazuje na postup, podľa ktorého v prípade, že súd rozhodne o prípustnosti zapretia otcovstva, je kolízny opatrovník oprávnený podať návrh na zapretie otcovstva a súčasne je oprávnený maloleté dieťa v tomto konaní zastupovať. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na postup, ktorý bol nakoniec aj kolíznym opatrovníkom realizovaný tým, že p o t o m, čo bolo rozhodnuté o prípustnosti zapretia otcovstva, kolízny opatrovník návrh na zapretie otcovstva podal.

2.5. Pre konanie o prípustnosti zapretia otcovstva a o zapretie otcovstva je potrebné vychádzať z toho, že ak bol ÚPSVaR ustanovený za kolízneho opatrovníka na podanie návrhu o prípustnosť zapretia otcovstva a po kladnom rozhodnutí súdu o vyslovení prípustnosti podal návrh na zapretie otcovstva ÚPSVaR, potom za maloletého podal návrh oprávnený subjekt. Súd prvej inštancie následne po podaní návrhu vykonával úkony predvolania na pojednávanie, poučenie účastníkov, realizoval samotné pojednávania (odročoval pojednávania) s tým, že kolíznym opatrovníkom bol v tomto konaní ustanovený kolízny opatrovník - ÚPSVaR, preto nebolo možné považovať navrhovateľa (maloleté dieťa) s absenciou jeho zastúpenia pri podaní návrhu a v ďalšom konaní. Iný postup, brániaci prejednaniu veci, by bol v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali matka a otec dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pretože strana (účastník) nemala spôsobilosť konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Návrh na zapretie otcovstva podal ÚPSVaR a až následne bol ustanovený za opatrovníka maloletému. V čase podania návrhu v tejto veci nebol oprávnený za maloletého podať takýto návrh, keď nebol maloletému ustanovený za opatrovníka pred podaním návrhu na zapretie otcovstva. Ustanovenie § 73 ods. 2 písm. d) zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele určuje len pôsobnosť Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny a nespĺnomocňuje ÚPSVaR na zastupovanie konkrétnej osoby. Dovolatelia navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

4. Kolízny opatrovník sa pridrжал svojich vyjadrení v danom konaní a žiadal dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie je v danom prípade podané v konaní o zapretie otcovstva, ktoré sú upravené od 1. júla 2016 v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci zapretia otcovstva, prípustnosť dovolania dovolateľov bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a

slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

8.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

8.3. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade znátočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

8.4. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolaťela, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasívia odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolaťela nenapráva.

8.5. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolaťela musí advokát, dovolaťel, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolaťela, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

9. Dovolatelia vyvodzovali prípustnosť dovolania z § 420 písm. c) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

10. Citované ustanovenie dopadá na procesnú situáciu, v ktorej musia byť kumulatívne splnené obidve podmienky z neho vyplývajúce, a to, že procesnou stranou bol ten, a) kto nemal spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a b) za koho nekonal (hoci mal) zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Každý môže pred súdom samostatne konať v rozsahu, v akom má spôsobilosť na právne úkony (§ 67 CSP). Toto ustanovenie upravuje oprávnenie určitého subjektu samostatne pred súdom konať ako strana sporu, t. j. realizovať v civilnom konaní jednotlivé procesné úkony.

11. Procesná spôsobilosť (mať procesné práva a povinnosti) fyzickej osoby je totožná so spôsobilosťou vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti v zmysle § 8 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého plná spôsobilosť na právne úkony vzniká plnoletosťou. Nedostatok procesnej spôsobilosti účastníka konania je odstrániteľný a to ustanovením zástupcu, či osobitného zástupcu takto procesne nespôsobilému účastníkovi [§ 26 (zákonný zástupca) §27 (opatrovník), § 30 (kolízny opatrovník) Občianskeho zákonníka].

11.1. Maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané ich rozumovej a vôľovej vyspelosti a zodpovedajú ich veku, v ostatných veciach za nich konajú ich zákonní zástupcovia, kolízny opatrovník, opatrovník, poručník, či náhradný rodič. Kolízny opatrovník a opatrovník konajú na čas do naplnenia účelu ich zastupovania.

12. Z obsahu spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 9P/69/2017 možno zistiť, že Okresný súd Komárno uznesením z 25. mája 2017 č. k. 9P/69/2017-5 ustanovil maloletému S. P., nar. XX. D. XXXX kolízneho opatrovníka ÚPSVár Komárno na „podanie návrhu o prípustnosť zapretia otcovstva.“ Kolízny opatrovník návrh o vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva v mene maloletého podal na Okresný súd Komárno 4. mája 2018 pod sp. zn.: 12Pc/24/2018. S odvolaním sa na uznesenie Okresného súdu Komárno z 25. mája 2017 č. k. 9P/69/2017-5 kolízny opatrovník podal na Okresný súd Komárno 25. septembra 2018 pod sp. zn.: 6Pc/25/2018 návrh na zapretie otcovstva. Uznesením Okresného súdu Komárno z 26. novembra 2018 č. k. 6Pcú25/2018-6 bol maloletému ustanovený kolízny opatrovník ÚPSVár Komárno na zastupovanie menovaného dieťaťa vo veci zapretia otcovstva (sp. zn.: 6Pc/25/2018).

12.1. Návrh na zapretie otcovstva podal kolízny opatrovník v mene maloletého a podľa názoru dovolateľov bez toho, aby na takýto procesný úkon v mene maloletého bol súdom vopred výslovne ustanovený. Dovolateľmi namietaný nedostatok však nemožno kvalifikovať ako vadu zmätočnosti v zmysle § 421 písm. c) CSP (nedostatok spôsobilosti samostatne pred súdom konať). V konaní o zapretie otcovstva súd ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka na jeho zastupovanie v tomto konaní, preto t u nemožno konštatovať nedostatok v zmysle § 420 písm. c) CSP (t.j., že strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník), lebo za maloletého pred súdom preukázateľne konal riadne ustanovený procesný (kolízny) opatrovník. Namietaný nedostatok spojený s podaným návrhom na zapretie otcovstva maloletým dieťaťom by mohol predstavovať procesný nedostatok podmienky tohto súdneho konania, lebo také konanie možno začať len na návrh (§ 107 CMP). Vo všeobecnosti možno konštatovať, že procesné podmienky i napriek tomu, že ich procesné predpisy výslovne nevypočítavajú, možno považovať za predpoklady, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd (až do právoplatného skončenia veci) ich skúma ex officio. Medzi základné procesné podmienky patrí aj kvalifikovaný návrh na začatie konania (kvalifikovaná žaloba); označovaný ako vecná procesná podmienka ovládaná dispozičným princípom. Jej nedostatok sa premieta do nemožnosti súdu konať a rozhodovať, ide o neodstrániteľnú vadu konania majúcu z a následok zastavenie konania. Nesprávne vyhodnotenie splnenia nedostatku tejto procesnej podmienky, prerokovanie veci a vydanie rozhodnutia vo veci samej by mohol predstavovať nesprávny procesný postup súdu, ktorý sa dotýka práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivý proces spadajúci do rámca vád zmätočnosti konania (dovolacieho

dôvodu) v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia však tento dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) v dovolaní neuplatnili ani nevymedzili a dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, tak ako ich uplatnili a vymedzili dovolatelia v dovolaní, nie je oprávnený ex officio nad tento uplatnený rámec viesť dovolací prieskum. Dovolací súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru v zmysle ktorej v dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva. Dovolací súd dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria len bdelym - pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

13. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľov, v ktorom namietali vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. c) CSP, odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

14. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 52 CMP.

15. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.